

België - Belgique
P.B.
ANTWERPEN X
8/5465

De Rietvink

Jaargang 19 - nr. 2 - april - mei - juni 2012

EEN
PLUSPUNT
VOOR DE
NATUUR

natuurpunt

Land van Reijndael

V.u.: Bert Andries,
Boomkensstraat 20,
2531 Vremde

Deze nieuwsbrief
verschijnt driemaandelijks
Afgiftekantoor Antwerpen X
Erkenningsnummer P2A8633

- 3. Voorzet van Bert
- 4. Algemene Ledenontmoeting Lint
- 7. Verslag Algemene Ledenvergadering Mortsel
- 8. Opvolgen en monitoring van vleermuizen
- 10. Nieuwe Rietvink-redacteurs
- 12. Nestkastenproject kerkuilen
- 14. Dag van de Natuur 2011
- 16. Kauwen kijken
- 18. Welke geheimen verbergt de Lintse
amfibieënpoel?
- 19. Kalender
- 21. Red de Berm (bis)**
- 24. Raamaffiche Red de Berm (bis)**
- 33. 't Kruidenvrouwtje bezoekt Klein-Zwitserland
- 34. Winterwandeling 2012 in Mortsel
- 36. Nieuwe soorten gezien in ons
werkingsgebied
- 37. Nieuws uit de Antwerpse kern
- 40. Bekvechtende merels
- 41. De sperwer in mijn hofke in Vremde
- 42. Blauwe blikvanger in Molenbeekvallei

Red de berm(bis)

Red de berm(bis)!

DE SPLITSING IS EEN FEIT!

Neen, beste leden, nog niet de splitsing van BHV, maar wel van Natuurpunt Land van Reyen. Na lang beraad en overleg met buurafdelingen en secretariaat werd beslist de leden van Berchem en 2018 Antwerpen toe te vertrouwen aan de nieuw opgerichte afdeling Natuurpunt Antwerpen Stad. Dit besluit werd door jullie unaniem bekrachtigd op onze druk bijgewoonde Algemene Ledenvergadering van 28 januari in Lint. Op 16 maart werd de nieuwe afdeling Natuurpunt Antwerpen Stad, waarin 'onze' kern Wolvenberg een mooie toekomst wacht, plechtig opgericht in aanwezigheid van onder andere Natuurpuntdirecteur Chris Steenwegen.

Hoe is het zover kunnen komen? Natuurpunt Land van Reyen werd te groot. We startten in 1993 met 400 leden en groeiden uit tot 2300 leden. Geografisch was onze afdeling ook een langgerekte lint. Dit werd alsmoer moeilijker te behappen voor 1 bestuur. Grote afdelingen staan ook te ver van hun leden, wat leidt tot minder leden en een minder goede service. Voorts waren er in Antwerpen 6 afdelingen actief, waarvan 4 binnen het district Antwerpen en binnen de ring. Dit resulteerde in weinig herkenbaarheid naar leden en stadsbestuur. Het was ook omslachtig om degelijk overleg te plegen en samen te werken rond Antwerpse dossiers. Delen van de stad hadden een bedroevende ledendichtheid in vergelijking met andere steden. Daarom werd na overleg beslist 'onze' kern Wolvenberg samen te laten smelten met de kern Antwerpen Centrum van onze buurafdeling Natuurpunt Antwerpen Noord en nog wat kleinere delen van andere afdelingen binnen de ring. Beter de krachten te bundelen, dan 2 'centrumwerkingen' naast elkaar te laten bestaan, dachten we zo.

Natuurpunt Antwerpen Stad zal meteen 1900 leden tellen, waarvan een 1000-tal van onze afdeling.

Uiteraard kregen leden die dat wensten de kans om bij hun oude afdeling te blijven. Dit is dus de laatste Rietvink die de leden van Berchem en 2018 Antwerpen toegestuurd krijgen. Ik wil, mede namens het bestuur, deze leden danken voor hun trouw lidmaatschap en steun aan het werk dat wij samen verricht hebben ten behoeve van de natuur in Antwerpen. Ik ben ervan overtuigd dat Natuurpunt Antwerpen Stad sterker zal kunnen wegen op het beleid en dat 'ons' team Wolvenberg nu uitstekend omkaderd zal zijn door mensen die 'Natuur in de Stad' een warm hart toedragen.

Natuurpunt Land van Reyen bestaat vanaf nu uit (de leden van) de gemeenten Mortsel, Lint en Boechout-Vremde. Dat zijn ongeveer 1200 gezinnen. Voldoende voor een stabiele werking die nu dicht bij de leden zal staan en meer tijd en energie zal hebben om zich bezig te houden met dossiers 'uit de rand'.

Een van die dossiers die nu volop onze energie en aandacht opeisen, is de strijd tegen het monster van de R11bis en de verbindingsweg R11-N10, die ons natuurgebied Klein-Zwitserland, de berm door Mortsel en de Koude Beekvallei definitief zouden vernietigen. Voor het eerst sinds het bestaan van onze afdeling trekken we ten oorlog. Voor ons is het **¡No pasarán, Hilde Crevits!** In het midden van deze Rietvink vinden jullie een affiche. Hang ze vandaag nog goed zichtbaar aan je raam. En kom vooral naar de grote betoging op zondag 15 april. Als we iets willen bereiken, zal er veel volk moeten zijn. Ik wens daar dus al onze leden met hun gezin, familie, vrienden en kennissen te ontmoeten. Doe het opdat wij, en de generaties na ons, nog zullen kunnen blijven genieten van de natuur en het groen in de Koude Beekvallei, op de Berm en op Klein-Zwitserland. We rekenen op jullie! Tot dan!

*Bert Andries
Voorzitter*

Bert Andries gaf een jaaroverzicht (JCM)

Algemene Ledenontmoeting 28 januari - Lint

Unanimiteit voor nieuwe structuur Natuurpunt Land van Reyen

Judith Wouters, voorzitter Sea First Foundation (JCM)

Zeventig leden en sympatisanten zorgden voor een volle Congreszaal in het ontmoetingscentrum De Witte Merel in Lint. De Algemene Ledenvergadering van Natuurpunt Land Van Reyen vond er plaats op 28 januari.

De aanwezige leden stemden unaniem voor de splitsing van hun afdeling ten voordele van een nieuwe afdeling voor Antwerpen-stad. Ook met grote meerderheid werd gestemd voor de nieuwe bestuursleden van onze afdeling; de lijst ervan kun je vinden op blz. 46. En de vertegenwoordigers voor de Algemene Ledenvergadering van Natuurpunt Nationaal werden met applaus verkozen. Verdere uitleg hierover kun je lezen in het voorwoord van deze Rietvink.

Na de korte schets door Paul Van Deuren over de Lintse Natuurpuntactiviteiten, nam Natuurpunt Land van Reyen voorzitter, Bert Andries de microfoon voor een overzicht van de precare situatie waarin enkele kernen van onze afdeling zich momenteel bevinden. Vooral de mogelijke verkoop van ons natuurgebied Wolvenberg in Berchem en de plannen rond de ondertunneling van de R11 (Krijgsbaan/Vredebaan) tussen Wilrijk en Wommelgem, roepen op tot maximale waakzaamheid én protest.

Een volle zaal (JCM)

De uiteenzetting van onderwaterfotograaf en wereldreiziger Dos Winkel was geen vrolijk verhaal: onze zeeën en oceanen bevinden zich in een dramatische situatie inzake biodiversiteit. Gelukkig kon de spreker zijn boeiend betoog – met prachtige onderwaterfoto's - afronden met positieve alternatieven rond visverbruik. Voorzitter Sea First Foundation België, Judith Wouters, lichtte de toekomstplannen nog toe van deze zeebeschermende vereniging.

Voorzitter Bert Andries huldigde nog graag Paul, die als pluspunt voor de natuur, na meer dan tien jaar gedreven bestuurslid en voorvechter voor Natuurpunt, ervoor koos om andere horizons op te zoeken. Ook de voorzitter van de Lintse Milieuraad Frank Van Dessel nam het woord om Paul uitvoerig te bedanken voor zijn inzet.

Er volgde nog een gezellige nababbel met Gageleer, Oxfam-fruitsappen en hapjes.

De organisatoren staan erop alle aanwezigen en ook alle helpende handen te bedanken, waardoor deze druk bijgewoonde en zeer geslaagde ledenbijeenkomst, een succes werd.

Tekst: Paul en Marita

Foto's: Jean-Claude Mortier en Fred van Haverbeke

Jan en Yves (FVH)

Marita met Dos Winkel, nieuw Natuurpuntlid (JCM)

Paul en echtgenote, pluspunten voor de natuur! (FVH)

(JCM)

Onze groene winkel (FVH)

Paul in volle actie! (JCM)

Verslag Algemene Ledenvergadering Mortsel 15 januari 2012

Op een zonnige winterdag, daagden meer dan vijftig mensen op voor een rijk gevulde middag natuur in Mortsel.

Griet beet de spits af: ze lichtte de activiteiten van 2011 toe. Goed nieuws en minder blijde tijdingen wisselden elkaar af.

In 2010 ondertekende Mortsel immers het biodiversiteits-charter; na de 20 jaar beheer in Klein-Zwitserland werkten we in 2011 duchtig verder. Vertegenwoordigers van Natuurpunt Mortsel ijverden in verschillende (advies) raden voor het beste voor de natuur in Mortsel en zullen dit in 2012 zeker ook blijven doen. Ook contacten houden met bijvoorbeeld de vleermuizenwerkgroep NP horen daarbij. Helaas, was er geen tijd om lang op de lauwenen te rusten. In juni vernamen we het verontrustende nieuws over de R11Bis. Plannen voor deze ringweg snijden dwars door Klein-Zwitserland en onze geliefde groene bermen. Een dolksteek recht in ons hart! Stevige en alerte actie en waakzaamheid zijn geboden.

Andere groengebieden, Fort 4 en de Koude Beek, worden in een RUP gegoten tijdens een openbaar onderzoek. Natuurpunt Mortsel draagt hiertoe bij met ervaring en expertise. Om uitvoering te geven aan het Biodiversiteits-charter en om recreatie te bevorderen, zal Natuurpunt Mortsel in samenwerking met de stad, een wandel- en/of fietsbrochure, langs groene paden uitwerken. Eveneens wordt er, samen met de stad, onderhandeld met Infrabel (spoorwegbeheerder) om de bermen van het uitgebreid spoorwegennetwerk dat zich op Mortsel

grondgebied bevindt, meer ecologisch te beheren. Uiteraard hielden we zoals elke derde zondag, onze opendeurdag in Hoeve Dieseghem, waar mensen smikkelden van taart en een lekker drankje. Tot slot bedankte voorzitter Griet alle vrijwilligers en helpers die veel tijd vrijmaakten om samen te zorgen voor en samen veel te genieten van de natuur. "Zich samen inzetten kan ook genieten zijn".

Na een jaaroverzicht in woorden, werden we vergast op een beeldjaarverslag met toelichting van Yves, conservator van Klein-Zwitserland. Zijn prachtige foto's en de panoramische sfeerbeelden, lieten ons bijzondere stukjes natuur ontdekken. Yves deelde deze pareltjes gretig met alle aanwezigen.

Raymond, medevoorzitter, lichtte gedreven en vol bezieling de nu gekende plannen van R11-Bis toe. Dat dit een aanslag op het geringe groen in Mortsel is, zal niemand ontkennen. Bovendien is het nog maar zeer de vraag of deze snelweg de problemen van de ring wel zal kunnen oplossen... We noteren alvast zondag 15 april als grootse actiedag Red de Berm(bis)!!

Op de toekomst van onze natuur en natuurbeleving, in Mortsel en ver daarbuiten, werd geklonken en gedronken en over de presentaties werd nog lang nagepraat. Natuurpunt Mortsel is klaar voor 2012!

Tekst: Inge Goossens

Bezoek regelmatig onze website!

www.landvanreyn.eu

Opvolgen en monitoring van vleermuizen

2011 én 2012 werden door UNEP-CMS, het milieuprogramma van de Verenigde Naties, en door EUROBATS uitgeroepen tot het Jaar van de Vleermuis (Year of the Bat). Het doel is bescherming, onderzoek en educatie over deze dierengroep te bevorderen.

Om een verantwoorde vergelijking te kunnen maken, om de aantallen te monitoren, en de soorten in kaart te brengen, organiseert de Natuurpunt Vleermuizenwerkgroep tellingen. Enkel de Vleermuizenwerkgroep bezoekt de beschermde winterverblijven in het kader van de jaarlijkse wintertellingen; in en rond het Antwerpse is "het forten-telweekend" gekend. Deze controle-rondes zijn niet alleen bedoeld om wetenschappelijk verantwoorde data te verzamelen; ervaren tellers delen ook hun kennis en expertise graag met minder ervaren vrijwilligers. Tellers uit Wallonië, maar ook uit Nederland en Frankrijk nemen eraan deel. In Vlaanderen zijn 2.304 mogelijke overwinteringsplaatsen (of 'hibernacula') in kaart gebracht. Enkele belangrijke locaties worden jaarlijks op de aanwezigheid van vleermuizen gecontroleerd.

Enthousiaste vrijwilligers dwalen dan, soms zelfs in de vrieskou, door de gangen van een fort omdat de dieren tijdens hun winterslaap makkelijker te tellen zijn. In de zomer zitten de meeste vleren verscholen op (kerk)zolders en in holle bomen, en zijn ze moeilijker op te sporen. Bovendien wordt het wegens verschuivingen tussen verblijven onmogelijk de aantallen te monitoren. 's Zomers met een batdetector vleermuizen opsporen, geeft wel een idee over welke soorten in welke gebieden jagen en verblijven, maar concrete aantallen kunnen met de batdetector dan niet bepaald worden. Over het gedrag van de dieren in de zomer, waar ze verblijven, jagen en paren ligt nog veel (vrijwillig) onderzoekswerk te wachten. Zomeronderzoek is nu eenmaal 's nachts veel moeilijker, arbeidsintensiever en ingewikkelder.

Afhankelijk van de grootte van het fort, of het te onderzoeken vleermuisvriendelijk object, bestaan voor een kleine bunker twee tellers. Voor een groot fort; tot twaalf tellers. De grootte van de telplaats heeft ook invloed op de duur van een telling. Met zes personen duurt tellen in het fort van Mortsel, bv. een halve (3 uur) tot een volledige dag (6 à 7 uur).

Aangezien een fort (vleermuisvriendelijk) donker, nat en soms glibberig is, is veiligheid voor de tellers belangrijk: 'eerst de grond, dan het plafond'. Putten, bouwvallige delen, uitstekende ijzerstangen, vormen een risico voor tellers. Bovenop is er de zorg voor de waargenomen dieren: zo weinig mogelijk verstoring is de hoofdplicht. Dit betekent concreet: stilte, niet langer licht dan nodig voor determinatie; niet eronder staan, niet eronder ademen, zo kort mogelijk in de kamer blijven om temperatuurstijging door lichaamswarmte te voorkomen, enkel het noodzakelijk aantal tellers aanwezig, en foto's nemen mag enkel als de determinatie er sneller door kan of als bewijs voor aanwezigheid van een bepaalde soort. Omwille van de mogelijke verstoring, wordt een telling zo snel mogelijk uitgevoerd, zonder daarbij slordig of onnauwkeurig werk te leveren. Een notulist en minstens twee zoekers per kamer werken systematisch elke kamer af. De dieren zijn immers klein, ze kruipen ver weg en het is makkelijk erover te zien. Een goede tellers-uitrusting is noodzakelijk: een robuuste zaklamp, stevige en waterdichte kledij en laarzen. Afhankelijk van waar je telt, is een waadpak of zelfs een bootje wenselijk. Bijvoorbeeld als er een watergang moet onderzocht worden; deze bakstenen kruipgangetjes dienen om water af te voeren, en nét daar kan je grote aantallen vleermuizen aantreffen. Ook ladders worden aangeraaden. Een klein spiegelkje laat toe om in moeilijke hoekjes of achter plaaster te kunnen kijken.

Na de telling, worden de gegevens opgenomen in de nationale vleermuisdatabank. Deze databank geeft de soorten- en winterplaatsen-evolutie weer. Op basis van deze gegevens worden de winterverblijfplaatsen beter beheerd; en kunnen

beschermingsmaatregelen worden vastgelegd.

De hoogste aantallen werden in 2010 geteld in de provincie Antwerpen (4.157 ex.), gevolgd door Limburg (2.742 ex.), Oost-Vlaanderen (1.813 ex.), West-Vlaanderen (1.013 ex.) en Vlaams-Brabant (192 ex.). Antwerpen dankt haar koppositie aan de aanwezigheid van de fortengordels. Voor Limburg is de goede score vooral te danken aan de vele vleermuizen die jaarlijks overwinteren in de mergelgroeves.

In Fort 4, de enige overwinteringsplaats te Mortsel, variëren de aantallen ruwweg tussen 40 en 80 dieren. Zeven soorten werden er waargenomen: water- en baardvleermuis, brandts vleermuis, grootoorvleermuis, franjestaart, dwergvleermuis en ingekorven vleermuis. Voor het maken van bijgevoegde foto's heeft Lode Rubberecht uiteraard geen flitslicht gebruikt en ervoor gezorgd dat de dieren niet verstoord werden. (Dank aan Lode voor de toelating)

Watervleermuis

Franjestaart

Tabel: evolutie vleermuizen

Jaar	Aantal in fort 4
2005-2006	43
2006-2007	80
2008	63
2009	63
2010	57
2011	53

Tekst: Inge Goossens
Foto's: Lode Rubberecht

Bronnen:

- Verslag fortentelweekend 5-6-7 februari 2010 - Organisatie: Filip Borms, Kris Boers, Dirk Swaenen, Ben Van der Wijden, Sven Verkem en Wout Willems.
- Verslag: Kris Boers, Sven Verkem, Wout Willems, Foto's: Rob Koelman, Herman Bouman - Natuurpunt, Vleermuizenwerkgroep - 2 augustus 2010
- Verslagen 2009, 2008, 2007-6, op www.vleermuizen.natuurpunt.be
- Natuurbericht.be van 24 januari 2012: Vleermuizentellers gaan ondergronds door de Vleermuizenwerkgroep van Natuurpunt.
- Info van Wout Willems, Kris Boers, Bram Van Ballaer.

Nieuwe Rietvink-redacteurs

Twee vrijwilligers boden zich bij De Rietvinkredactie aan: Inge Goossens neemt Mortsel voor haar rekening en Jan Lernout houdt ons op de hoogte van wat in Boechout gaande is. Hoog tijd om ze even voor te stellen.

Inge werd Natuurpuntlid in 2003. Ze is sinds 2006 vrijwillige fortgids in fort 4. Tijdens de historische en culturele rondleidingen stellen bezoekers ook vragen over de natuur. Ook als natuurgids kan ze vlotjes een extra dimensie integreren tijdens haar rondleidingen.

Ze schreef al in de vorige Rietvink en nam als gids de wandelaars in Mortsel mee door Hof Savelkoul op 19 februari. Jan werd Natuurpuntlid na zijn pensioen als architect, hij woonde 50 jaar met zijn groot gezin in Hove en daarna 9 jaar in Mortsel, nu recent in Boechout.

DR: Vanwaar komt jullie interesse en liefde voor de natuur? Welke microob heeft jullie gebeten?

Jan: "In het eerste jaar Latijn in het St. Xaverius-college van Borgerhout had ik les van een jonge, geweldige leraar "De Pille".

(Nvdr. jaren later heeft dezelfde man Yves Joris, conservator van Klein-Zwitserland, ook voorgoed begeesterd. Zie Rietvink jg.15 nr. 3. Marcel Pille was ook medestichter van De Wielewaal, afdeling Mechelen)

"De Pille nam onze klas mee naar het Boekenbergpark en vertelde over alles wat vliegt en fladdert. Hij leerde ons de zang van de wielewaal herkennen, we hoorden hem wel, maar zagen hem niet. Tijdens mijn jeugd verbleef ik vier jaar lang tijdens de zomervakanties bij een boerenfamilie in West-Vlaanderen, die oog hadden voor alles wat bloeit en groeit. Daar leerde ik onder andere appels occureren. Ook vader leerde ons bepaalde voedingsprincipes; thuis aten we bv. de gekookte aardappelen ongeschild omwille van de vitaminen, wat ongewoon was in die tijd."

Inge: "In 2010 begon ik de studie tot natuurgids. Ik had mij al lang voorgenomen dit te doen (met het bekende excuus ... als ik op pensioen ben). Maar waarom uitstellen als het nu kan? Mijn eerste natuurontdekkingen deed ik als kind in de tuin: handjes in het zand, beestjes zoeken, met een emmertje water modder maken en zien hoe de pieren naar boven kwamen. Wat ik als kind leerde en meekreeg, zit erin voor het leven. Ik probeer die ervaringen ook te laten beleven door mijn zoontje. Beweging is een andere reden om de natuur op te zoeken – wie de ganse week kantoorlucht inademt en tegen vier muren aankijkt, zoals ik, heeft tijdens vrije momenten nood aan zuurstof en zin om over een ver en weids landschap te kijken. Hoewel Mortsel een stad is, zijn er veel mogelijkheden: het fort 4, Klein-Zwitserland, buurtparkjes zoals Hof Savelkoul en speeltuintjes in het groen."

DR: Wat is je favoriet thema in de natuur, Jan?

Jan: "Ik ben gefascineerd door kauwen. Deze zwarte vogels vliegen rond en boven het dakappartement dat ik bewoon. Op zoek naar meer kennis over kauwen, ontdekte ik dat ze een goede maar ook een slechte reputatie hebben. Zo zouden ze over een hoge intelligentie beschikken, monogaam leven en erg trouw zijn, maar er blijken ook sloebbers te zijn die om een scheve schaats niet verlegen zijn... Tot nu toe heb ik nog nergens de onderzoeksmethode gevonden die gebruikt werd om tot zulke besluiten te komen. Dat intrigeert me.

Ik wil graag meer over ze weten, ik hou een dagboek bij over hun doen en laten, en zij duidelijk ook over mij! Want als ik bezoek heb, zoals nu, scheren ze rakelings en erg nieuwsgierig voorbij het raam.

DR: Inge, welk plekje in “Land van Reyen” vind of vond je het mooist en waarom?

Inge: “Mijn hartje ligt in de Koude Beek vallei. Als vroegere inwoner van Borsbeek, is deze beek samen met de Diepenbeek een rode draad sinds mijn jeugd. De ingrepen die de gemeente Borsbeek, het Kempens Landschap en de Stad Mortsel leverden om dit stukje groen zichtbaar te maken in het landschap in samenwerking met de provincie, lonen de moeite. Dit lint doortrekken tot aan de monding van de beek (in het Groot Schijn) in Deurne, en naar het brongebied in Hove, (Fruithout), is volgens mij een zeer waardevol project, niet alleen voor de natuur, maar ook gezonder voor iedereen. De beken die vroeger weggemoffeld werden, komen zo terug dichtbij de mensen en ... water trekt aan... Ik ga er dan ook graag wandelen. Als ik thuis vertrek,.. dan ben ik er al, ... dus een verre autoriteit is overbodig. Een leuke fietstocht in de buurt kan me ook bekoren.”

De Rietvinkredactie is zeer blij met de hulp van Inge en Jan, en wenst hen veel inspiratie!

*Tekst: Marita Van der Gucht
Foto's (vlnr): Inge, Marita en Wim Dekelver*

Rosette met haar kroost - foto: Nel De Backer

Nestkast- project kerkuilen

De toekomst van de kerkuil ziet er prima uit en dat heeft alles te maken met het kerkuilproject dat nestkasten plaatst in kerktorens, boerenschuren, zolders en zelfs tuinhuizen. In 2012 viert de Kerkuilwerkgroep Vlaanderen haar 35ste verjaardag. (Jubileumviering tijdens de Dag van het Park – 27 mei 2012 – te Sint-Niklaas)

Kerkuilwerkgroep
Antwerpen
Regioindeling

Jaarlijks worden de nestkasten nagekeken en ook grondig onderhouden door de Kerkuilwerkgroep. De kuikens worden geteld, geringd en zelfs opgehaald, .. als er eentje uit het nest tuimelt.

Regio indeling provincie Antwerpen

Rosette De Roeck uit Lint ging mee met Erik De Keersmaecker van de Kerkuilwerkgroep, regio 12, en van Natuurpunt Rupelstreek. Ze is ondertussen een uitstekende en bedreven kerkuilenwoningstbeklimster, en verscheen recent met een schoot vol uiltjes in een Antwerpse krant.

Of het een goed kerkuilenjaar wordt, hangt af van een goed muizenjaar, vooral veldmuizen. Ook strenge vorst kan roet in het eten gooien. De winter van 2011 was relatief goed, alhoewel die toch vrij streng was met relatief veel sneeuwdagen. In Land van Reyen huizen onder andere uiltjes in Boechout en Lint. Ook aan de Magdalena kapel in Vremde werden afgelopen winter (januari) twee maal kerkuilen gesignaleerd.

Niet elk jaar loopt alles vlotjes in uiltjesland, maar de Kerkuilwerkgroep is best tevreden met de vooruitgang. Benieuwd wat de twaalf strenge winterdagen van begin februari voor de kerkuilen betekenden.

Sinds 1998 geeft de Kerkuilwerkgroep een jaarlijkse nieuwsbrief uit onder de benaming 'Kerkuilnieuws'. Daarin wordt het voorbije werkjaar besproken. Er wordt onder andere nieuws gebracht uit alle Vlaamse provincies, en een balans opge maakt van de broedresultaten. In elk nummer wordt ingegaan op één bepaald onderwerp, bv. braakballenonderzoek, wegverkeer of kerkuilnestkasten. Downloaden kan via: www.kerkuilwerkgroep.be

Medewerkers van de Kerkuilwerkgroep Vlaanderen zijn nog steeds op zoek naar locaties om nestkasten voor de kerkuil te plaatsen. Iedereen die een schuur of een ander gebouw bezit, met een mogelijke invliegopening voor de uilen, mag dit laten weten aan de regio-verantwoordelijken:

Regio 4 (Antwerpen stad): Alfons Vervoort – 03/647 18 70 – fons.vervoort@skynet.be.

Regio 12 (Lint): Erik De Keersmaecker – 03/887 13 72 – erik.dk@skynet.be

Regio14 (Mortsel, Vremde, Boechout): Eddy D'Huyvetter – 03/309 31 78 – eddhuyvetter@skynet.be

Regio 16 (Berchem): Luc Van de Perre – 0499/16 85 40 – perrevandeluc@hotmail.com

Een lokale medewerker zal dan eerst ter plaatse een werkbezoek brengen om de geschiktheid van de locatie en omgeving te bekijken en eventuele mogelijkheden te bespreken. Dit is trouwens volledig gratis voor particulieren, zowel levering van een nestkast als plaatsing en opvolging ervan. Het gebouw moet in een landelijke omgeving liggen of eraan grenzen. Er mag geen druk verkeer zijn. De afstand ten opzichte van een andere nestkast moet minstens een kilometer in vogelvlucht zijn. Indien de locatie geschikt is, wordt de nestkast in het gebouw metéén achter de invliegopening geplaatst, zodat er binnen in het gebouw geen hinder is door de aanwezigheid van een kerkuil.

Wie geen geschikte plaats heeft voor een kerkuilenkast kan ook helpen. Een regenton of grote waterbak is nefast voor kerkuilen die er komen drinken. Met kippengaas errond, kan dit simpel opgelost worden.

Wil je meer weten over het kerkuilproject? Of gewoon over kerkuilen? www.kerkuilwerkgroep.be of www.vogelbescherming.be

Natuurpunt Land van Reyen wenst de Kerkuilwerkgroep Vlaanderen alvast veel uilskuikens toe op haar 35ste verjaardag!

*Tekst : Marita Van der Gucht
Foto : Nel De Backer
Kaart : Erik De Keersmaecker*

Vremde

(BA)

(JH)

Catechesegroepen uit Hove en Boechout staken graag een handje toe bij het opruimen van takkenhout in het brongebied van de Molenbeekvallei.

De soep is altijd heerlijk!

(BA)

(JH)

Fred in actie

Dag van de Natuur

(MvdG)

Berchem

(EM)

Fotograaf van Gazet van Zurenborg legt onze werken vast

(EM)

(EM)

Lint

De Lintse vrijwilligers kochten samen bomenpakketten bij 'Bos voor Iedereen' voor twee geboren hummeltjes in de groep en gingen ze natuurlijk ook zelf planten in Sint-Katelijne-Waver.

(MVdG)

Mortsel

(GL)

Grote opkomst voor het hakhoutbeheer op Klein-Zwitserland

(GL)

De veepoel werd één meter diep uitgegraven

(MVdG)

(GL)

19 november, en we konden nog buiten eten ...

(MVdG)

(GL)

Tevreden Raymond, er is veel werk verzet

Foto's: Bert Andries, Jef Haverals, Erik Molenaar, Marita Van der Gucht, en Griet Lambert

Kauwen kijken

Sinds ik op Capenberg in Boeichout woon, houd ik me, onder andere, bezig met het bestuderen van het leven van de kauwen die zich in mijn omgeving ophouden.

Jaren geleden, toen ik als boogschutter bijna dagelijks hier naar het boogschuttersveld kwam, waren er geen kauwen. Tenminste; ik heb ze toen niet opgemerkt.

Jawel, één keertje, toen mijn sportvriend André zijn hond meebracht. De viervoeter had tijdens zijn ontdekkingstocht een jonge kauw ontdekt, en maakte dat met luid geblaf aan ons kenbaar. Het bang kauwtje maakte het gevaar met roepen naar z'n ouders luidruchtig duidelijk, en die lieten niet na alarm te slaan. Plots zagen we hoeveel kauwen er waren, ze bleven maar komen!

Om de lieve vrede te herstellen zijn wij het dan, samen met de hond, snel afgetrapt.

Later hoorde ik dat barbequers, die hier in het najaar festijnen hielden, na een tijdje ermee op-hielden omdat de kauwen het vlees uit hun borden kwamen roven.

De ombouw van de zolder van Huize Stracke tot serviceflats heeft, volgens mij, het sociale leven

van de kauwen hier wel verstoord. Maar ze hebben het tijdelijk ongemak blijkbaar ondergaan. Toen ik hier begin maart 2011 kwam wonen, werd elke regenafloopbuis geclaimd als hun woonst.

Ik zocht op het internet naar antwoorden op mijn vragen.

Want hoe zit het eigenlijk met de kauw-huishoudens waar nog jongen zijn van het vorige jaar; die nog niet weggevlogen zijn, en dus in de weg lopen (nou ja, ... lopen, ...) voor een nieuw nest met alweer een volgende lichte kauwtjes? Ze worden de toegang tot het nieuwe nest ontzegd, en ze hangen daar dan wat rond: letterlijk, als 'hangkauwen'. Ze klampen zich vast aan muurankers in de buurt van het nest. Tot ze het begrepen hebben. Ze schuimen met de buurjongens de omgeving af en leren de stiel van eten zoeken in de omliggende weilanden. Ze leren er ook groepsvliegen, soms zelfs met de verwilderde wedstrijdduiven die hier ook zitten. Groepsvliegen moet een algemene vogelwijsheid zijn, want botsingen heb ik nog nooit meegemaakt. Of dat moet te snel gaan voor een man op de grond, zoals ik. Soldaten hebben een sergeant nodig om ordelijk in het gelid te lopen. Bij de kauwen en de duiven hier, heb ik nog nooit eentje horen roepen of brullen om het gesmeerd te laten verlopen.

Rond half augustus ging er een algemene vergadering door van al wat zwart en kauw was op de

elektrische bedrading langs een maïsveld waarop ik kijk heb. Ik ben niet goed in het schatten van hoeveelheden mensen en ook niet in hoeveelheden kauwen. Maar ik benader het aantal door te stellen dat van paal tot paal een dertigtal kauwen zaten, in het totaal dus minstens 120 kauwen. Dit waren dus niet alleen de kauwen van Capenberg, want zoveel zitten er hier niet. Bovendien deden de jongen niet mee; die zaten nog op de schouwen van mijn overburen. Op die draden was het een drukte van belang. Soms vloog een selectie neer op het karrenspoor. Om wat te doen? Na een tijdje werden ze afgelost door een ander groepje. Dan trokken ze weer naar hoge bomen in een parkje aan de overkant, waar ook een druk over en weer gevlug waar te nemen was. Ze eindigden in een massale aftocht in twee, drie richtingen. Een groep kwam zuidwaarts naar Capenberg; er zullen zeker ook Boechoutenaren bij gezeten hebben, want het waren er veel, maar zekerheid heb ik niet.

Door voldoende met mijn kop naar de wolken gericht te lopen, ontdekte ik de slaapplea van de kauwen uit onze streek. Vroeger was dat een voldoende groot, halfwassen bosje aan de Drie Eikenstraat in Edegem, aan het U.Z.A. Daar zag ik ze bij valavond in grote getale van alle kanten aanvliegen. Tot dat bosje werd gekapt voor een uitbreiding van het ziekenhuis. Ik zag de kauwen van Capenberg vertrekken naar het stadhuis van Mortsel, en vandaar trokken ze na een tijdje verder naar een strook natuur tussen Campus Groenenborger en het Middelheim ziekenhuis. In de omringende bomen is blijkbaar voldoende slaapplea, en in een ruige weide nabij ook voldoende foerageergelegenheid. Ik heb dat schouwspel daar een tijdje bekeken en beluisterd. Daar werd wat afgeketterd!!

En plots, als op bevel (?) werd het dan stil...

Eén van mijn dochters raadde me aan eens te googelen op jackdaws, Engels voor kauwen. Een prima tip, maar dat is voor de volgende Rietvink! Speciale dank aan Wim Dekelver, die toestemming gaf zijn knappe foto's voor dit dagboek te gebruiken.

Tekst: Jan Lernout
Foto: Wim Dekelver

**P'ark: nieuwe
partner van
Natuurpunt**

In de Kammenstraat, op wandelafstand van de Groenplaats in Antwerpen vind je P'Ark. Deze leuke winkel is een piloot-project; nl. een combinatie van retail, natuurbehoud, ethische en duurzame producten, en lifestyle.

Net zoals de natuur zal deze winkel dagelijks veranderingen ondergaan en mee evolueren met de seizoenen. Het uitgangspunt voor P'ark zijn stadstuinen, daktuinen, balkons enz. rond de stad, kortom de groene plekjes.

In het aanbod kan je een brede waaier producten vinden, elk met een eigen verhaal en een link met de natuur; als cadeautje of voor jezelf. Tuinartikelen, verrekijkers en telescopen, laarzen, buitenkledij, speelgoed ... Op vertoon van je lidkaart krijg je 10% korting!

Wat doet Natuurpunt samen met P'ark?

In deze winkel zal je de sfeer van onze natuurgebieden in de regio kunnen opsnuiven en duidelijke links vinden tussen aangeboden producten en Natuurpunt. Verschillende van onze commerciële partners bieden hier hun producten en/of diensten aan. Er komen themaverkoopdagen, over veiligheidskledij, speciale Aigle laarzen (met verzwaarde neus en extra diep profiel.) enz.

Natuurpunt is hoofdaandeelhouder en de winkel is bedoeld als verlengstuk van de Groene Winkel in Mechelen. Via internet bestellen en in de Kammenstraat afhalen. Handig toch?

Door eens langs te lopen in deze winkel, te kopen via de webshop, en deze winkel te promoten bij je vrienden kan je dit partnerschap ondersteunen. Doen!

*P'ark: Kammenstraat 30, 2000 Antwerpen,
03 294 81 02, info@p-ark.eu*

*Open: ma - za van 10 tot 18 uur.
Website en webwinkel: www.p-ark.eu
www.facebook.com/P.ark.op.F*

TE KOOP: Brandhout uit Wolvenberg

Net zoals in ons buurreservaat Hobokense Polder houden wij op Wolvenberg het grasland en de ruigten boomvrij. Regelmatig moeten wij gevaarlijke of ongewenste groei van populier en wilg afvoeren. U kan dit brandhout bij ons bekomen aan 20 euro per stère (1 m³). Telefonisch kan je afspreken hoe je dit wil ophalen, maar wel zolang de voorraad strekt natuurlijk... U steunt er onze reservaatswerking mee en bovendien is zo'n houtvuur in een verantwoorde haard geen echt probleem. Je kan best nu je voorraad voor volgend jaar aanleggen, dan is het extra droog. Bel ons op de wona-foon of stuur een mail.

Info: Erik Molenaar, erik.molenaar@skynet.be, 0474/ 820 471

TE KOOP: Aanhangwagen

Aanhangwagen (2 asser) met opbouw, dekzeil en opritten. Hoogst toegelaten gewicht: 499 kg. Perfecte staat, weinig kilometers gereden. Moet weg wegens niet meer gebruikt door beheerteam Molenbeekvallei.

Prijs overeen te komen.

Info: Bert Andries, bert.andries@landvanreyn.eu, 03 455 82 89.

Bruine kikker (DB)

Welke geheimen verbergt de Lintse amfibieënpoel ?

Wanneer je dit leest, heeft de Lintse amfibieënpoel op het Lerenveld haar eerste geheimen al prijsgegeven. Na een inleidende uiteenzetting door Johan Asselberghs over welke amfibieën we kunnen verwachten in een poel zoals deze en hoe je dat inventariseert, werden op 23 maart de eierlegfels geteld om de grootte van de kolonie te bepalen. Enkele dagen later werden de fuiken voor het salamanderonderzoek uitgezet.

Dat onderzoek heeft plaats op zaterdag 14 april om 19.30 uur, tevens het moment voor de kikker-inventarisatie.

Wie wil meewerken aan deze tweede fase, kan zich hiervoor nog steeds opgeven bij Mieke.

Wie foto's wil nemen op deze dag is zeker ook van harte welkom. En kinderen uiteraard ook, graag zelfs! Best laarzen en waterdichte handschoenen meebrengen.

In een latere fase worden de resultaten via een Natuurpunt infobord bekend gemaakt, dat een plaatsje zal krijgen naast de amfibieënpoel, zodat iedereen kennis kan maken met de boeiende en spontaan gegroeide leefwereld van deze mooie poel.

Meer info en vragen: miekevandenbergh@hotmail.com.

Tekst en foto: Paul Van Deuren
Foto: Dominique Beels

Zondag 1 april

Mortsel – VMPA

VMPA wandeling: Beloeren van park- en watervogels met Fernand Van Ginderen. Samenkomst aan hoofdingang Fort 4, Krijgsbaan Mortsel, tegenover Massive, van 10.00 tot 12.30 uur. Iedereen welkom. Vergeet je verrekijker niet!

Contactpersoon en info: Monique Carlier,
03 236 53 13, moniquecarlier1@gmail.com

Zondag 1 april

Duffel

Natuurwandeling door de Mosterdpot en het Goorbos in Duffel. Thema: amfibieënwan­delling en poeleninventarisatie. Een ideale oefening voor de Lintse inventarisatie-poelers.

Afspraak om 14 uur aan de ingang AWW aan de Stormschranslaan in Duffel. Einde: 16.30 uur. Laarzen noodzakelijk. Kinderen zeker ook welkom.

Contactpersoon: Johan Asselberghs
0479/65 29 07 of 015/31 94 88

Maandag 9 april

Lint

Inventarisatie van de voorjaarsflora van het Eliabos. Iedereen welkom!

Geen voorkennis van planten vereist, wel een gezonde interesse om planten te determineren. Een plantengids en loupe zijn steeds nuttig om mee te brengen.

Afspraak : om 14 uur aan Hooglachenen (grens Lier-Lint. Door mogelijk nog wegenwerken in Bouwensstraat best bereikbaar via Lier). Einde 17 uur.

Info: Mieke Van den Bergh,
miekevandenbergh@hotmail.com

Zaterdag 14 april

Lint

Kikker-inventarisatie en salamanderonderzoek aan de amfibieënpool op het Leren­veld in Lint. Afspraak om 19.30 uur achteraan de parking op het einde van de KMO zone Leren­veld (via Liersesteenweg). Voorzie laarzen en waterdichte handschoenen. Zie ook blz 18.

Info: Mieke Van den Bergh,
miekevandenbergh@hotmail.com

Zondag 15 april

Mortsel

• Op de laatste zondag van de paasvakantie is het alle hens aan dek!
Samenkomst om 13.30 uur aan het kruispunt Prins Boudewijnlaan / Frans Van Dunlaan. Vertrek van de optocht om 14 uur.

Red de Berm(bis), grote actiedag, onder het motto, **Leefmilieu op de tocht!** voor een gezonde woon- en leefomgeving in Mortsel.
Een slingerende wandeltocht over en rond de berm, de woonwijken en de natuur die bedreigd worden door de plannen voor de R11Bis.

• Vanaf 15.30 uur vindt aan de Hoeve Dieseghem een grote slotmanifestatie plaats. Met muziek, speeches, kinderspeel­toespraak en infotientjes van buurtcomités en sympathiserende verenigingen. Cafetaria van Natuurpunt Land van Reyen met Groene Winkel is open. Meer info op blz. 23 en onze website. Raamaffiche in kleurenkatern. Is ook verkrijgbaar in A3-formaat.
We verwachten al onze leden en iedereen uit de verre omgeving! Breng vooral veel volk mee! Spandoekdragers gevraagd! Of maak je eigen sloganbordje!

Info: Raymond Boudewijns, 03 448 43 15,
helray@scarlet.be

• Er gaat ook een natuur-lentewandeling door op Klein-Zwitserland met gids Margriet Empereur. Afspraak hiervoor aan de Dieseghem Hoeve om 14 uur, tot ± 15.30 uur.
Adres: Wouter Volcaertstraat 44, Mortsel.

Info: Yves Joris, 03 440 08 70, fa866819@skynet.be

Zondag 22 april

Berchem

Dag van de Aarde, wandeling van 10 tot 12.30 uur. We komen zoals steeds bijeen aan de hoofdingang, op de hoek van de Singel en de Posthofbrug.

Info: Erik Molenaar, 03 218 59 69,
erik.molenaar@skynet.be

Zondag 29 april

Berchem

Kernvergadering met ontbijt voor Wolvenberg Natuurlijk van 10 tot 12.30 uur, Ferdinand Coosemansstraat 24, Berchem.

Info bij Erik Molenaar, 03 218 59 69,
erik.molenaar@skynet.be

Zondag 13 mei

Berchem

Voorjaarswandeling van 10 tot 12.30 uur. We komen zoals steeds bijeen aan de hoofdingang, op de hoek van de Singel en de Posthofbrug.

Info: Erik Molenaar, 03 218 59 69,
erik.molenaar@skynet.be

Zondag 13 mei

Vremde

Lentewandeling in de Molenbeekvallei die in mei op haar mooiste is.

Onze gidsen zullen je laten meegenieten van de bloemenpracht in de natte hooilanden en het jonge leven in ons natuurgebied. De Aubrac-runderen, nu een nog grotere kudde(!), zullen dan terug present zijn en als de zon dan wat mee wil, fladderen de vlinders rond je oren. Breng gerust vrienden en kennissen mee!

Samen maken we er een leuke namiddag van. Afspraak om 14 uur, duur ongeveer 2 uur, bij de Maria Magdalena kapel aan het Don Bosco Jongenstehuis, Broechemsesteenweg 100, Vremde. Eindhalte bus 14.

Info: Jef Haverals 03 455 21 81 of
jef.haverals@skynet.be

Zondag 20 mei

Mortsel

Op de derde zondag van mei, tijdens het Hemelvaartweekend, gidst Karin Wouters je graag langs de verschillende biotopen in Klein-Zwitserland. Ze vertelt over het ontstaan ervan, ook de verschillen in vegetatie en fauna komen aan bod. Kinderen zeer welkom!

Samenkomst om 14 uur aan Hoeve Dieseghem. De wandeling duurt tot ± 16 uur. Nadien is er gelegenheid om bij te praten tijdens de opendeurzondag in de Hoeve Dieseghem, en de Groene Winkel is open. Adres: Wouter Volcaertstraat 44, Mortsel.

Info: Griet Lambert, 03 449 51 57,
griet.lambert@skynet.be

Zondag 3 juni

Mortsel - VMPA

VMPA wandeling: Wat heeft de zomer te bieden? door Karen Uyt den Houwen en Magda Van Herck. Samenkomst aan hoofdingang Fort 4, Krijgsbaan tegenover Massive, van 10.00 uur tot 12.30 uur. Iedereen welkom.

Contactpersoon en info: Monique Carlier,
03 236 53 13, moniquecarlier1@gmail.com

Vrijdag 8 juni

Berchem

Kernvergadering Wolvenberg Natuurlijk van 19.30 tot 21.30 uur, Ferdinand Coosemansstraat 24, Berchem.

Info: Erik Molenaar, 03 218 59 69,
erik.molenaar@skynet.be

Zondag 10 juni

Berchem

Zomerwandeling van 10 tot 12.30 uur. Afspraak aan de hoofdingang, op de hoek van de Singel en de Posthofbrug.

Info: Erik Molenaar, 03 218 59 69,
erik.molenaar@skynet.be

RED DE BERM (bis)

Waar
staan
we nu?

**HIER
staan we!!**

**we
menen
het!**

**dit pikken
we niet**

**en wat
doe jij?**

ik ook niet

Red de Berm (bis) – Waar staan we nu?

De bekendmaking van het project rond de aanleg van de R11 (bis), de verbinding tussen de E19 in Wilrijk en het rondpunt van de E313/4 in Wommelgem, heeft duidelijk voor ophefmakende reacties gezorgd. Niet alleen Natuurpunt maar ook talrijke actiegroepen in de onmiddellijke omgeving van de R11 (Militaire Baan/Vredebaan/Frans Van Dunlaan) hebben luidkeels protest aangetekend. Dat kon o.m. via de door gouverneur Cathy Berx ingestelde “klankbordwerkgroep”, die in totaal vier maal bijeenkwam. Als resultaat daarvan stelde de gouverneur een streefbeeldstudie op, die zou worden voorgelegd aan de opdrachtgever, met name de Vlaamse Regering.

Eind januari vroeg de gouverneur evenwel uitstel aan minister Hilde Crevits omdat intussen duidelijk was geworden dat dit dossier niet kan worden losgekoppeld van de aanleg van de A102, zijnde de verbinding tussen de E313/4 in Wommelgem en de E19 in Ekeren. Wommelgems burgemeester Walter Van Der Plaetsen stelt zelfs dat deze A102 voorrang dient te hebben op de R11 (bis) omdat de nieuwe weg 40 % van de vrachtwagens van de stad en de Ring zal wegleiden.

Het dossier wordt wellicht voorbij de lokale verkiezingen van dit najaar getild, vaak een beproefde methode om nadien harde ingrepen te kunnen doordrukken.

**Zo ver willen wij het evenwel NIET laten komen.
Vandaar: **ACTIES!!****

Petitie ‘Red de Berm (bis)’

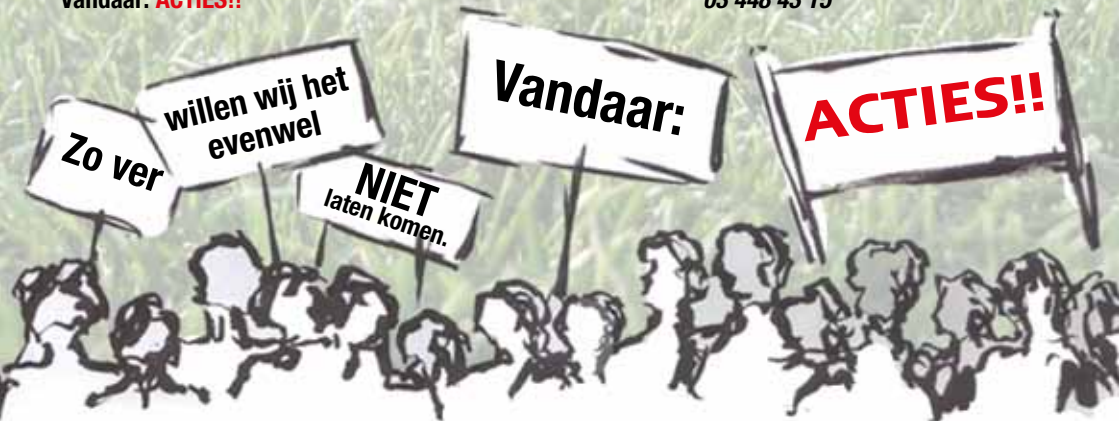
De petitie “Red de Berm (bis)” die Natuurpunt Land van Reyen in het leven riep, zorgde reeds voor meer dan 2.300 handtekeningen op papier, aangevuld met talrijke handtekeningen via de website: www.landvanreyen.eu/

Graag nog doorsturen naar alle vrienden en kennissen!

Ook alvast een dankwoordje aan de vele onderschrijvers en vooral ook aan de leden die de petitie her en der voorlegden.

Aangezien er nog geen deadline gesteld is voor deze petitie, gaan wij dapper door met het inzamelen van handtekeningen, zodat we de bundel te gepasten tijde aan de Vlaamse overheid kunnen voorleggen. Daarom komt er in mei en/of juni nog een grote deur-aan-deur inzameling in de getroffen woonwijken.

**Wie hierbij wil helpen, kan zich opgeven bij Raymond.
03 448 43 15**

R11 **BIS**

MORTSELSE

JEUGVERENIGINGEN

VOER MEE ACTIE

zondag 15 april 2012

Leefbare buurt - Red de Berm-bis!

Voor behoud van leefbare woonwijken, natuur- en recreatiegebieden:

Klein-Zwitserland - De Groene Berm - Open Landschap Gasthuishoeven / Koude Beekvallei

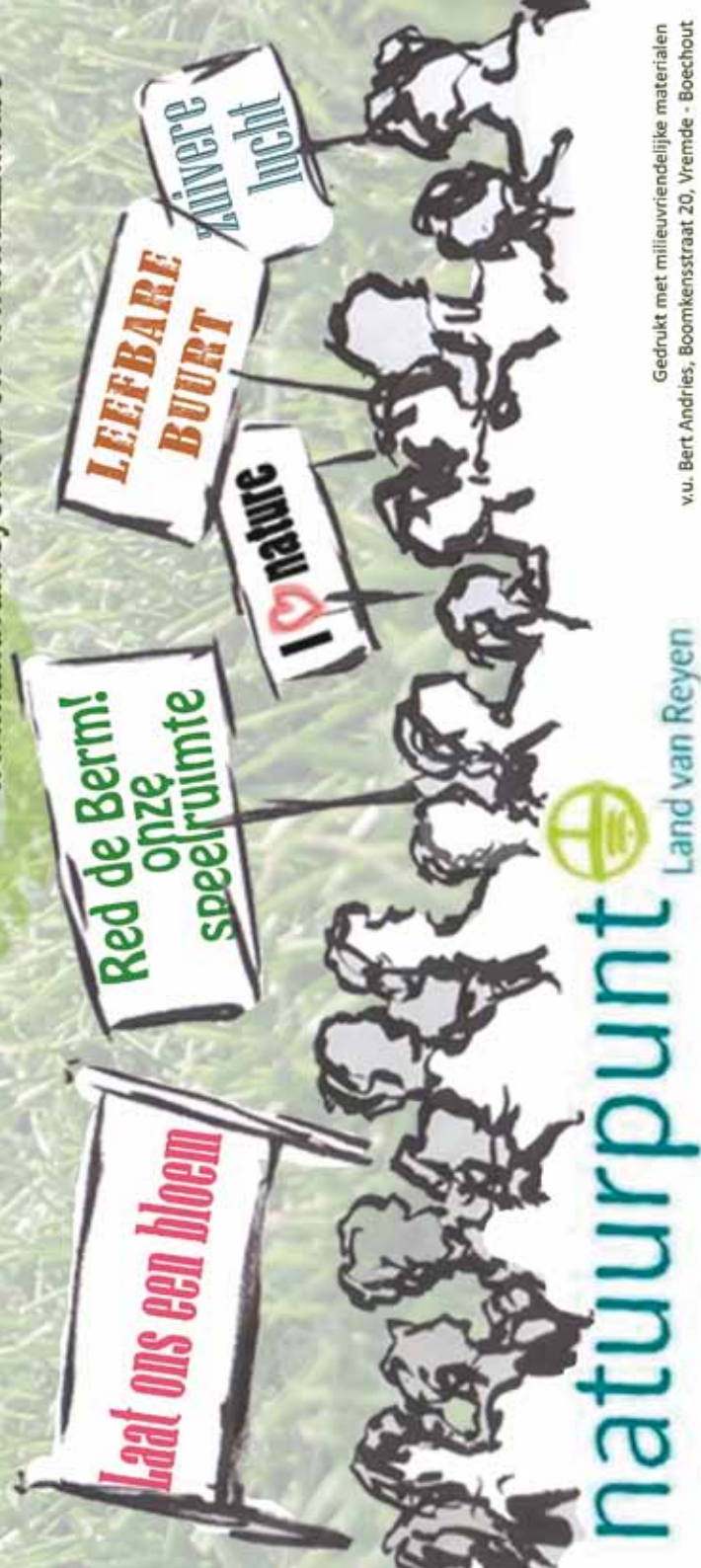
14 uur Optocht voor leefbaarheid en natuurbehoud

vertrek aan de berm kruispunt Prins Boudewijnlaan / Frans van Duniaaan, Wilrijk
Aankomst Hoeve Dieseghem 15u30 - Wouter Volcaertstraat 44, Mortsel

16 uur Manifestatie aan Hoeve Dieseghem

Samenkomst 15u30: muziek, speeches, animatie, info, spel, ...

Onderteken onze petitie
www.landvanreyen.eu en www.R11mis.be

Betoging: Leefbaarheid op de tocht!

Op zondag 15 april, om 14 uur aan de berm ter hoogte van het kruispunt Prins Boudewijnlaan / Frans Van Dunlaan, organiseert Natuurpunt Land van Reyen, samen met het Forum R11 Mis, (de verenigde buurtcomités van Mortsel en Wilrijk), en de Mortselse jeugdverenigingen olv.

scoutsgroep 43, een positieve protestwandeling van 4 km over en rond de bedreigde berm. Deze wandeling eindigt aan het eveneens bedreigde natuurgebied Klein-Zwitserland. In en rond de Dieseghemhoeve, is een grootse slotmanifestatie voorzien.

Meer info volgt via onze website; www.landvanreyen.eu

Een grote opkomst is in dit geval een 'must', een duidelijk signaal aan de overheid dat wij het hierbij niet laten. We verwachten niet alleen al onze Natuurpunt leden, maar ook iedereen van de buurtcomités, omwonenden, verenigingen, jeugdbewegingen en alle andere geïnteresseerden uit de verre omtrek om deze manifestatie tot een absoluut succes te maken en de Vlaamse overheid tot andere gedachten te brengen.

Hang je alvast de raamposter op die je in het midden van deze Rietvink vindt? Dank!

Samen staan we sterk!

Meer info:

www.landvanreyen.eu

Tekst: Raymond Boudewijns

Foto's: Inge Goossens,

Marita Van der Gucht

Zondag 10 juni

Mortsel – VMFA

Kruidenvrouwtje en herboriste Margriet Empereur neemt je graag gratis mee op wandel in Klein-Zwitserland. Kom mee met open ogen en open hart de kruidenrijkdom ontdekken in dit stukje paradijs; het scherpt je zinnen, verrijkt je hart en verhoogt je levensdrift. Zie ook blz 33. Samenkomst om 14.00 uur aan Hoeve Dieseghem, tot ± 16.00 uur.
Adres: Wouter Volcaertstraat 44, Mortsel.
Info: Yves Joris, 03 440 08 70, fa866819@skynet.be

Zondag 17 juni

Mortsel

Jaarlijks Dieseghem Hoevefeest met muzikale omlijsting.

- 1/ Zomerwandeling onder leiding van Karen Uyt Den Houwen, vertrek 14 uur.
- 2/ In de boomgaard gezellig verpozen met live muziek.
- 3/ Tentoonstelling in de Potstal rond de historie van Klein-Zwitserland en de Berm.
- 4/ Zoektocht op Klein-Zwitserland met vrienden of gezin; op je eigen ritme. Er zijn twee versies mogelijk: één voor volwassenen of één voor kinderen. De zoektochtformulieren kunnen al op de opendeur zondagen 15 april **(Red de Berm actiedag)** en 20 mei worden opgehaald aan onze info-stand in de Dieseghem Hoeve. Antwoordformulieren daar ook ten laatste op 17/06 om 17 uur terug inleveren. Keuze genoeg, kom dus mee genieten van de natuur! Iedereen is van harte welkom!

Adres: Wouter Volcaertstraat 44, Mortsel.

Info: Griet Lambert, 03 449 51 57, griet.lambert@skynet.be

Zaterdag 23 juni

Lint

Maaiwerken in het Eliabos. Afspraak om 9 uur aan de ingang van het bos op Hooglachenen (verlengde van de Bouwensstraat). We gaan maaisel harken en afvoeren. Werkmateriaal aanwezig. Voorzie je van waterdicht schoeisel. Indien nodig, herhalen we deze werkzaamheden op zaterdag 30 juni.

Info: Mieke Van den Bergh, miekevandenbergh@hotmail.com

Zondag 24 juni

Fietstocht langs tuinen

De compostmeesters uit Boechout, Lint en Edegem organiseren een individuele fietstocht langs verschillende ecologisch beheerde tuinen in deze gemeenten op 24 juni 2012 van 11 tot 17 uur. Het tuinafval wordt er verwerkt door een compostvat, -bak of -hoop. Ook een mulchmaaier of kippen, zijn prima afvalverwerkers. Drie Natuurpunt-families in Lint en Boechout zetten hun tuin gratis open voor deze gelegenheid.

Meer info en folders bij je plaatselijke milieu-ambtenaar.

IEDERE ZONDAG: Beheerswerken in Wolvenberg (Berchem) van 10 tot 12.30 uur. Bijeenkomst aan de hoek Posthofbrug - Singel. Iedere helpende hand is van harte welkom!
Erik Molenaar, 03 218 59 69, erik.molenaar@skynet.be

NOTEER ALVAST IN JE AGENDA!

Elke maand één opendeur-zondag van Land van Reyen in Hoeve Dieseghem!

Hoeve Dieseghem in Morsel is dé ontmoetingsplaats voor liefhebbers van de natuur in Land van Reyen.

Elke derde zondag van de maand kun je er van 14 tot 17 uur andere leden en vrijwillige medewerkers ontmoeten. Het is de ideale gelegenheid om te gaan wandelen in het natuurgebied Klein-Zwitserland, een lekkere kop koffie te drinken, te genieten van lekker biofruit-sap of van een Gageleer- of Belvalbier-tje. Je kunt er eveneens terecht met vragen over Natuurpunt in het algemeen, maar ook over de verschillende natuur-reservaten van Land van Reyen in het

bijzonder. Men kan je er ook vertellen hoe je iemand een lidmaatschap cadeau kan doen.

In de Groene Winkel zijn allerlei producten van Natuurpunt te koop: kalenders, wenskaarten, voederhuisjes, T-shirts, natuurzoekkaarten, petjes, vogelhuisjes, ... en natuurlijk de Gageleer- en Belvalbier-tjes. Indien gewenst zelfs in cadeauverpakking.

Christine en Lut zorgen in de cafetaria voor heerlijk gebak en cake bij een lekker kopje koffie. We hopen jullie daar gauw te mogen ontmoeten!

Adres: Hoeve Dieseghem,
Wouter Volcaertstraat 44, Morsel.

Volgende zondagen: 15 april, tijdens de grote Red de berm (bis) actiedag, 20 mei en 17 juni 2012.

Info: Vera Sloomans,
jan.vera@skynet.be

Onze digitale nieuwsbrief: het Oranje.tipje

Het Oranje.tipje is de gratis e-nieuwsbrief van Natuurpunt Land van Reyen.

Het biedt actuele informatie over onze acties, natuur- en milieubeleid, standpunten, wandelingen en andere activiteiten van onze vereniging.

Als je deze nieuwsbrief per e-mail wenst te ontvangen, kun je je gratis abonneren.

Een simpel mailtje naar Wouter Bervoets met je vraag volstaat, via onderstaand mailadres.
medewerker.landvanreyen@gmail.com.

Foto: Glijn Van Driessche

Het oranje tipje

Winters zicht op de Lintse amfibieënpool (PVD)

Natuurpunt Kontich/Waarloos verwerft natuuruitbreidingsgebied

Goed nieuws bij onze burens in Kontich /Waarloos: de lokale Natuurpuntafdeling Oude Spoorweg heeft van Alken-Maes de site gekocht op het voormalige waterzuiveringsterrein van de brouwerijen aan de Gasthuisstraat. Op zondag 4 maart werden daar maar liefst 2300 autochtone bomen en struiken aangeplant in het nieuwe Hulstmansbos, in het kader van de Natuurpunt campagne “Bos voor Iedereen”.

De naam verwijst naar het Hulstmansbroek wat in het verleden een groot bos in de regio was. Op die manier wordt een verbinding gemaakt met andere gebieden en is een effectieve bosuitbreiding een feit! Mieke ging mee planten in Waarloos. “Er was heel veel belangstelling en heel veel gemotiveerde mensen hielpen. Heel plezant om te voelen dat mensen er echt voor gaan...” zei ze achteraf.

De Oude Spoorwegberm zelf dateert reeds van 1985. Dit natuur- en wandelgebied breidde eerst uit naar de buurgemeenten Duffel en Rumst, vervolgens met een verbinding langs de Hessepoelbeek en het Hessepoelbos. Begin 2009 werd het gebied officieel erkend als natuurreserveaat.

Tekst: Paul

PUBLICITEIT

boomverzorging

Mensen hebben bomen nodig,
bomen hebben zorg nodig!

Jo Van Bouwel
*Certified European
Treeworker-Tree Technician*

Akkerstraat 93
2540 Hove
03 888 26 95
info@treexpert.be
www.treexpert.be

- vakkundig snoei- en velwerk
- boomcontroles en beheeradvies
- ecologisch boom- en groenbeheer
- bestrijding eikenprocessierups

PUBLICITEIT

MACHINES & GEREEDSCHAPPEN - TUINMACHINEHANDEL

CEULEMANS B.V.B.A.

**BOSHOEK 320 – 2530 BOECHOUT
TEL. 03-480 77 07 – FAX 03-488 38 03**

**Een sterk programma
voor elke dag van het jaar**

STIHL®
ceulemansbvba@skynet.be

't Kruidenvrouwtje bezoekt Klein-Zwitserland op 10 juni.

Natuurpunt "De Voorkempen" vroeg me een kruidenwandeling te houden in Klein-Zwitserland. Iedereen in "Land van Reyen", leden en niet-leden, nodig ik graag mee uit!

Klein-Zwitserland is een waaier van spoorwegbermen. Dit prachtig Mortsele natuurgebied ligt ten oosten van de Dieseghemwijk aan de Wouter Volcaertstraat, naast het erf van de Dieseghem hoeve.

Klein-Zwitserland heeft een typische trechtervorm, ongeveer 6 hectare groot. Het is een aantrekkelijke frisgroene oase, met schilderachtige en mysterieuze plekjes. We wandelen er tussen de weelderige plantengroei.

De vegetatie is grotendeels spontaan ontstaan: weiden, ruigtes, struwelen, alleenstaande heesters en bomen, bos, poel ...

Kom mee met open ogen en open hart de kruidenrijkdom ontdekken in dit stukje paradijs; het scherpt je zinnen, verrijkt je hart en verhoogt je levensdrift. Ik bied jullie graag gratis een paar uurtjes genieten aan, van de kruiden in dit wonderland. Met een kruidendrank en een hapje sluiten we de wandeling af.

Afspraak op zondag 10 juni aan de Dieseghem hoeve, Wouter Volcaertstraat 44 in Mortsel van 14 tot ongeveer 16 uur.

*Graag tot dan,
jullie herboriste en kruidenvrouwtje,
Margriet Empereur*

Winterwandeling 2012 in Mortsel

Naar jaarlijkse traditie organiseerde kern Mortsel op 19 februari een dagwandeling langs de groene paden door Mortsel en omgeving, met achttien enthousiaste deelnemers aan de start.

Griet Lambert, natuurgids en voorzitter NP Mortsel, heette ons van harte welkom aan het infobord van Klein-Zwitserland. Ze lichtte het belang en behoud van biodiversiteit toe en gaf uitleg over het biodiversiteitscharter dat Natuurpunt en de stad Mortsel ondertekenden. Een groen wandelnetwerk zal binnenkort door onze streek lopen, met de Koude Beek als ankerpunt. Ook vanuit de provincie Antwerpen kwam, vrij recent nog, de vraag om mee te werken aan het project Landschapspark Antwerpen Zuidrand. Conservator Yves vertelde over de torenvalk die de Dieseghemhoeve koos als uitkijkpost om makkelijker naar voedsel te speuren.

We startten aan Klein-Zwitserland Noord, waar we stil stonden bij de uitgevoerde 'groene' werken bij De Brug. Hier heeft de natuur gelukkig jarenlang haar gang kunnen gaan en het is duidelijk dat ze uiteindelijk ook wint. Zo is op een oud tennisterrein spontaan een berkenbosje gegroeid. Hier oefent schietclub La Fidélité Constantia, met respect voor de natuur. Deze club is één van onze partners in de strijd tegen de R11bis.

De tocht ging verder door het Gasthuishoevengebied in de Koude Beekvallei. Deze gronden waren eigendom van het OCMW van Antwerpen en boeren konden hier grond pachten. Achter de terreinen van sportclub Cantincrode genoten we van de open ruimte. In de nabije toekomst komt hier een landschapspark met nog meer sportterreinen.

Hoeve van Hoof is de laatste, in werking zijnde, hoeve op Mortsels grondgebied, en gaat binnenkort onder de sloophamer om plaats te maken voor kleedkamers en cafetaria... Het woonwagenvak

Inge gidst in Park Savelkoul

Griet beet de spits af

zou in het landschap geïntegreerd blijven. En de Fortloop zou als een groene verbindingsstrook door de terreinen lopen.

Een mooi panoramisch zicht verderop: de Antwerpse kathedraal en de Oudaan, Fort 3, de Koeisteerthofdreef en het groene park Savelkoul. We passeren Hoeve van Hoof (Mortsel), Hoeve Broeckx (Boechout) en de historische hoeve Terbeke. Hier zou het langeafstandsfietspad tussen Antwerpen en Mortsel worden aangelegd.

In park Savelkoul nam de kersverse natuurgids Inge Goossens de fakkel over. Ze vertelde de geschiedenis, en waarom het gebiedje de naam park waardig is. In de zomer staan er typische bermenplantjes en er is een mooie waterpartij. De laatste tien jaar doet men hier aan ecologisch parkbeheer. Zo bestaat het plan een over-stromingsgebied in het park aan te leggen waardoor een nieuwe biotoop kan ontstaan. Het park grenst aan de Koude Beek, waar 3 stuwtrappen werden gebouwd om een stroomversnelling te creëren. Werden we plots uitgelachen? Nee, het was een groene specht die zich liet horen!

Na de lunch trokken we de Koude Beekvallei verder in; hier werd de beek, in samenwerking met de Provinciale Dienst Waterbeleid, open gegraven om de biodiversiteit te bevorderen. We passeerden het gebied Fruithout (Kasteel Fruithof) waar vroeger veel fruitbomen stonden. Via de Nieuwelei kwamen we aan het Koeisteertbos. Hier vertelde amateur-ornitholoog Frank Verstraeten enthousiast over dit stukje groen dat een speciaal plaatsje in zijn

hart heeft. Het publiek hing aan zijn lippen toen hij vertelde over de boomvalken die jaarlijks naar deze rustige plek komen om te nesten na hun winterverblijf in Zuid-Afrika. Ze voeden hun jongen met andere jonge vogeltjes. Ze gebruiken oude kraaien-nesten om hun eieren te leggen, maar vliegen regelmatig naar andere (ongebruikte) nesten om mogelijke predatoren te misleiden.

“Wat is het grote verschil tussen een groene specht en de grote bonte specht?” vroeg Frank. “De eerste is verzot op mieren en foerageert voornamelijk dichtbij de grond, de ander zoekt insecten onder boomschors. Een specht hamert om een nest te maken, insecten te zoeken, maar voornamelijk om zijn territorium aan te duiden en te baltsen.”

Om af te sluiten vertelde Frank hoe je een dagroofvogel aan de vlucht kan herkennen. Je had erbij moeten zijn!

Moe en tevreden kwamen we aan in de hoeve waar we nog even napraatten bij een drankje en een zalig stukje cake. Ik kijk alvast uit naar een volgende keer.

Tekst en foto's: Karin Wouters

Nieuwe soort gezien in ons werkingsgebied.

Bosrank

Het was Frank die voorzichtig vroeg of ik wist dat er Bosrank op het terrein groeide. Ik moest er aan de hand naar toe geleid worden voor ik het zelf zag. Een stengel dik als een bezemsteel windt zich langs laaghangende wilgentakken omhoog. Hier ben ik jarenlang voorbij gelopen, blijkbaar met de ogen dicht. Het is weer lang geleden dat we in ons natuurgebied nog eens een echte gewone nieuwkomer hebben ontdekt. Het gaat om Bosrank, Clematis vitalba, en wel om een al enkele jaren oude vestiging. In Berchem staat deze fiere liaan vooral langs de spoorweg, in keldergaten, en ja, ook als gevelplant aan mijn eigen huis. De soort is in uitbreiding.

Het geslacht Clematis is een uitzondering in de Ranonkelfamilie, want het gaat over een geslacht van houtige, overblijvende planten. De bloemen van Bosrank vormen samen grote pluimen in de bladoksels of aan het eind van de stengels, en hebben geen honingklieren. Ze zijn wit en 2 tot 3 cm groot. De 4 afstaande viltige bloemdekbladen, zijn aan de top achterover gerold. De stijlen groeien baardachtig uit tijdens de vruchtzetting en van deze manestraaltjes blijven heel de winter nog een deel aan de takken hangen. Bosrank is gebonden aan kalkhoudende, basische grond (mergel, löss, rivierzand, zavel, lichte klei) en stenige plaatsen. Van nature komt ze alleen voor in de leemstreek en de kalkrijke duinen. Ze vormt hier een gemeenschap van lep en Bosrank, gekend als het Ulmo-clematidum, dat gebonden is aan een mineraalrijke bodem met veel kalk, net wat ook Wolvenberg te bieden heeft.

Deze bosrankstruwelen zijn fraaie sluiergemeenschappen, met kleinere lianen zoals Bitterzoet,

Bosrank in herfst-ornaat

Hop, Haagwinde en Heggenduizendknoop, voorts Dauwbraam, Kruldistel en Zeepkruid. Buiten het bosbiotoop kan ze een lastige woekeraar lijken, zoals op de Scheldedijken en spoorbermen. Wie een artificieel bos aanplant op de thuisbodem van Bosrank, kan rekenen op een flink probleem. De jonge bomen raken snel overladen van de liaan, plooiën om en raken er door bedolven.

Al vele jaren geleden heeft Bosrank de stedelijk omgeving bereikt en er een goed heenkomen gevonden. Van nature zijn er ook enkele insecten aan gebonden, zoals de op Appeltak gelijkende Tere zomervlinder, waarvan de rupsen exclusief Bosrank als voedselplant hebben. Verder zijn er de kevertjes Bosrankschorskever en Bosranksmalkever, die zich in het merg van Bosranktakken ophouden. Het is onwaarschijnlijk dat deze soorten zich momenteel in de buurt ophouden, daar er geen enkele waarneming uit onze provincie is gepost op waarnemingen.be. Onze vondst is nog te jong om te bloeien, maar ik kan je verzekeren dat het een waar zweefvliegen festijn wordt eens het zo ver komt.

Tekst en foto: Erik Molenaar

Nieuws uit de Antwerpse kern

November

Op onze Dag van de Natuur hadden we wel enkele extra helpende handen, afkomstig van de school waar we stadsuitstappen mee gedaan hebben. Er kwam ook een persfotograaf langs van 'De Gazet van Zurenborg', wat een maand later resulteerde in een fraai artikel over de lokale natuur en de bedreigingen alom. (Zie foto's hiervan op blz.) Een nieuw poortje wordt geplaatst om de sluippaden langs de spoorlijn af te schermen. Omwille van het opruimen van de sierbramen aldaar, lijkt het wel als of we er zelf een nieuw weggetje hebben gemaakt, en dat is echt niet het geval. Er wordt ook een enorme massa van deze gemaaide en uitgespitte bramen afgevoerd en tijdelijk gestockeerd aan de voetgangersbrug, waarvoor ik de ploeg van Ekeren en het TISO zeker bedank... Twee maanden later zal daar nog steeds niets van opgehaald zijn.

Hersteld hek vervangt de vernielde slagboom van de nmb

terwijl we opnieuw een hele vuile slaappleats met stort errond moeten opruimen. Gelukkig heeft de storm die nadien kwam geen bomen over het pad teweeg gebracht. Omdat de volgende beheerdag op Kerstmis valt en die daarna op Nieuwjaar, spreken we af voor de eerste woensdag van het jaar.

Januari

December

Denkelijk is dit de zachtste winter die ik ooit heb weten inzetten. Ongelooflijke late meldingen en foto's van bloemen zijn er overal. Op de bloemschermen van Wilde peen zitten zowaar nog soldaatjes te smikkelen van het stuifmeel. Akkerdistel staat nog in bloei en lokt de late honingliefhebbers naar zich toe. Het is een goed moment om de rozetten van Bijenorchis te tellen. Op het terrein wordt ons geplande werk nogal vaak vervangen door het opruimen van grote storten en slaappleatsen van mensen zich in de natuur ongezien willen houden. Naast een aantal paddenstoelen, die we eigenlijk zowat elk jaar zien, vinden we een jonge Winter-eik. Maar het is ons niet duidelijk of het om een al ouder exemplaar gaat dat jarenlang op een slechte standplaats heeft gekwijd of een daadwerkelijk eerste uitzaai van de moederboom, die zich ergens 50 meter verder bevindt. Nog voor de eerste winterstorm over Antwerpen komt, valt er een zware oude Schietwilg over het pad aan de kazemat. De opruim neemt echter meer dan 1 beheerdag in,

Als eerste wapenfeit zetten we het opruimen van de oude Schietwilg verder, voornamelijk omdat we met dit kleine pad de kinderen die in groep langs de vijver komen wandelen veilig moeten kunnen laten passeren. Het opvallendste is echter dat we nu pas kunnen zien hoeveel soorten mos en korstmos er zich hoog in de kruin hebben weten te vestigen. Een goede inventaris hiervan is nog in de maak. Voorts dunnen we verder in onze populierenplantage om de eigen bosflora er de nodige kansen te geven. Overal staan essen en kleine eiken klaar, die later volop van het invallend licht zullen profiteren. Het werk dient dan ook erg voorzichtig te gebeuren, met maximaal behoud van de ondergroei. Ons bijenhotel kent alvast zo'n succes dat we besluiten er nog eentje bij te bouwen. De stammen worden, net als tevoren, met metaalband gefixeerd tegen sloop. De massa bramen en het al maandenlang wachtende verzameld zwerfpuil aan de voetgangersbrug worden met een actie van Opsinoren door een groep scouts naar de parkeerstrook van de Singel gekruiwild. Helaas blijft van de bramen nog een groot aandeel liggen. In het Oud Kapelleke

Zomereik (bovenaan) en Wintereik

Zo kwam de grote schietwilg over het pad liggen

vinden kort na elkaar drie belangrijke vergaderingen plaats. Met de kern van Antwerpen Centrum wordt van gedachten gewisseld over het aanbod voor geveltuinen. De lijst die het Ecohuis Antwerpen heeft doorspeeld barst van de exoten en tal van deze siersoorten zijn eerder een pest dan een weldaad voor het natuurlijk aspect van de Antwerpse straten, bermen, parken en natuurgebieden... De vraag blijft natuurlijk of dit wel iets voor Natuurpunt is. Als we ons soepel opstellen dan is er voor de natuur geen positieve inbreng, maar zijn we toffe jongens die niet moeilijk doen. Uiteindelijk wordt onze ingeperkte lijst niet goed ontvangen en wil de initiatiefnemer van de Stad Antwerpen een second opinion (tweede mening) van het INBO. Dan volgt

ons bestuursfeestje, voorafgegaan door een kernvergadering met een overzicht van het laatste jaar en een dronk op twintig jaar 'Werkgroep Wolvenberg Natuurlijk'. In de week hierop volgt dan een gezamenlijk overleg met alle partners over de oprichting van een afdeling voor de Antwerpse binnenstad, waarbij onze kern de sprong naar afdeling moet nemen met Antwerpen 2000, een groot deel van de Seefhoek, het Eilandje en wellicht een deel van Oud Bergerhout erbij. Opnieuw wordt het natuurgebied geconfronteerd met een groot infrastructuurwerk lang het spoor naar Gent. Er moet een 3,5 ton zware seinpost worden geplaatst aan de zuidpunt t.h.v. de Grotesteenweg. Dit is in de buurt van de nieuwe vindplaats van Gewone morielje, een aan lep gebonden sponsachtige zakjeszwam. Hierbij moeten honderd meter staalplaten worden klaargelegd voor de kraan die dit van de laadwagen moet heffen. Dit gebeurt wel voor het eerst in overleg met de conservators, maar uiteindelijk vinden we het onbegrijpelijk dat dit door het natuurgebied heen moet, terwijl de andere seinposten over het spoor zelf zullen worden vervoerd. Het belooft slechts drie dagen in beslag te zullen nemen, maar uiteindelijk zal de werf

veertien dagen later pas volledig zijn opgeruimd. Dan is het al februari. In de westrand langs de singel worden nog een aantal kwijnende eiken vrijgesteld door er de overhangende Gewone robinia om te takelen. De laatste week bevinden we ons in de percelen nabij de Brilschans, waar we enkele woekerende Witte abelen in het bos verwijderen. Ook hiervan wordt een deel apart gehouden voor de constructie van een bijenhotel. We krijgen hierbij hulp van Myriam, die we ontmoet hebben op de nieuwjaarsreceptie van het District Berchem.

Februari

Aan de start van de maand blijkt dat er toch veel schade geleden is met de werf voor Infrabel op het natuurterrein. Het hek dat Natuurpunt plaatste als

fietssluis is volledig vernield achtergebleven. Hoewel er een telefonische belofte volgt dat de reparatie door de aannemer zelf zal gebeuren, en wel in gegalvaniseerd metaal, blijven we met een wrang gevoel afwachten. Van de dichtgevroren vijver maken we gebruik om een flink aantal in het water zakkende bomen in te korten. We kunnen het hout makkelijk naar een geschikte oever slepen, waar we de bemoste zijde in het licht leggen. De houtbewonende mossen en korstmossen zijn een belangrijk onderdeel van de biodiversiteit op het terrein, en we moeten er spaarzaam mee omgaan. Tot onze grote spijt werd er een foute locatie voor schaatsvijvers aan de pers doorgegeven. In plaats van de vest van het Brilschanspark werd Wolvenberg opgegeven. Het kwam op ATV en de kranten. Het was niet mogelijk aan iedereen te zeggen dat ze aan de overkant moesten zijn. Het is echt onbegrijpelijk dat telkens opnieuw blijkt dat het bestuur in Antwerpen niet eens weet dat Wolvenberg haar eigen, enige erkende en beschermde natuurgebied is in de stad zelf. De Ankona-dag op Campus Groenenborger bleek opnieuw een zeer geschikte locatie voor deze provinciale ontmoetingsdag. Op vraag van Koen Cuypers heb ik de diareeks van de jaarvergadering van onze afdeling in 2011 opnieuw gebruikt, herwerkt voor het thema 'Exoten en Biodiversiteit'. Bij deze is iedereen die me met complimenten overlaadde van harte bedankt! Bij wijze van afscheid, uit zowel de redactie van de Rietvink als de afdeling Land van Reyen, wens ik iedereen nog eens te bedanken die ons een warm hart heeft toegedragen gedurende deze afgelopen 20 jaren.

Tekst en foto's: Erik Molenaar

Actie van Opsinoren op Wolvenberg

Jaarvergadering van de kern

**Hartelijk dank Erik,
vanwege de ganse
redactie, voor al je teksten,
je foto's, je tijd en je
medewerking aan De Rietvink
en Natuurpunt Land van Reyen
gedurende al die jaren!**

Bekvechtende merels

Deze twee merels maakten, tot twee maal toe flink ruzie in mijn hofke, begin februari. Buitelend, tuimelend, bekvechtend (letterlijk) en vol boosheid rolden ze over elkaar in de sneeuw, als vechtende snotapen op de speelplaats.

Waarom vliegen ze elkaar naar de keel of beter 'in de veren'?

Territoriumgevechten? Een adulte merel die een juveniel verjaagd? Dat zou allemaal kunnen, maar is zo'n heftig gevecht dan nodig? Het was een echt spektakel, dit sneeuwballlet door dolle vechtersbazen.

Zouden ze niet beter hun tijd spenderen aan een partner en een geschikte nestplaats zoeken, in plaats van elkaar het leven zuur te maken? Overleven is een kunst, ook voor vogels blijkbaar... Ze hadden geen oog voor mij, noch voor mijn foto-toestel; het leverde wel mooie foto's op.

Tekst en foto's: Coi Haverals

De sperwer in mijn hofke in Vremde

*Mijn tuintje is goed
15 op 15 meter, met
rondom struikgewas.*

Donderdag 19 oktober kom ik op het terras en een achttal meter voor mij zit een prachtige sperwervrouwje. Eigenaardig, ze blijft onbeweeglijk zitten op een samengebonden pak groen. Zeer voorzichtig draait ze haar kop. Op het koertje ligt nog een dode lijster die tegen het raam vloog en haar nek brak. Ik neem de dode vogel en werp hem op ongeveer een kleine meter in haar richting. Kort daarop duikt ze hongerig naar het aas. Ik nader voorzichtig, en de vogel legt zich op zijn rug in schijnbare dode houding. Ik stap nog wat dichterbij, de sperwer draait zich recht en verdwijnt met de dode vogel tussen haar sterke klauwen de struiken in.

Vrijdag 20 oktober, zit de sperwer weer op dezelfde plaats. Neen, dit vind ik niet normaal. Intussen heb ik een jonge dode bosduif, en werp die weer in haar richting. Na een vijftal minuten, stort zij zich op de duif, begint die te pluimen en verslindt ze dan gedeeltelijk. 's Avonds verdwijnt de sperwer weer in de omliggende bosjes.

Zaterdag 21 oktober. De vogel is weer in mijn tuin te zien, bezig met de rest van de bosduif te verorberen en gaat nadien terug onbeweeglijk op het pak groenafval zitten. Neen, ze kan echt niet meer vliegen. Ik ga ervan uit dat als ze hier eten voorgeschoteld krijgt en het hier rustig is, ze verder in mijn tuintje zal blijven.

Maar dan plots duikt een kat op, met hoge rug en de staart in de lucht, de sperwer blijft stilletjes zitten. Ik heb de kat toch maar verjaagd en het vogelopvangcentrum in Herenthout gebeld. Na de middag werd de sperwer deskundig gevangen. De man stelde vast dat de vogel in goede gezondheid was, maar een gebroken vleugel had. De sperwer herstelde zeer snel in het Vogelopvangcentrum in Herenthout en werd later, onder een stralend zonnetje terug vrijgelaten.

Ja, af en toe is er toch wat te beleven in mijn klein hofke,...

Tekst en foto: Coi Haverals

Meer info over Vogel Opvangcentrum Herenthout:

Mieke De Wit
Boeyendaal 74
2270 Herenthout
014 51 40 41

<http://www.vocherenthout.be/>

Blauwe blikvanger in de Molenbeekvallei!!

*Op 10 december wandelde Jef Haverals, conservator van de Molenbeekvallei, mee met de specialisten van de Koninklijke Antwerpsche Mycologische Kring. Het werd een koude maar boeiende voormiddag. Een hoogst interessante vondst in ons gebied op perc.190, in dood materiaal van knotwilgen en brandnetels: de zeer zeldzame blauwe korstzwam (*Terana caerulea*).*

Blauwe Korstzwam (JH)

Prachtig koningsblauw

Takken of stammen omdraaien is de boodschap, als je verschillende soorten korstzwammen wil zien. Aan de onderzijde van dood hout vinden ze zowat het hele jaar door een vochtige omgeving met gunstige groei-omstandigheden. In het winterhalfjaar laat de blauwe korstzwam zich soms ook opmerken op open standplaatsen, zoals staand dood hout van hazelaar of zelfs op weipalen uit kastanjehout. Een argeloze wandelaar zal de felblauwe kleur wellicht als verf aanzien.

Van de meeste korstzwammen die in het veld niet of moeilijk herkenbaar zijn, mogen we gerust stellen dat hun verspreiding in Vlaanderen nog niet zo goed bekend is omdat ze vaak over het hoofd worden gezien. Dat gaat uiteraard niet op voor de blauwe korstzwam. Elke mycoloog herkent deze saffier in prachtig koningsblauw. Desondanks wordt de soort maar zeer zelden gemeld. En staat ze in Nederland zelfs op rode lijst.

Recent zien we echter een duidelijke trend: de blauwe korstzwam duikt steeds vaker op, nu ook in de Molenbeekvallei. Je kan deze zwam vinden op diverse soorten dood loofhout. Meestal groeit dit kleinood op relatief dikke takken. Die kunnen van populier, es, kastanje, hazelaar, lijsterbes, kardi-naalsmuts of nog andere loofbomen afkomstig zijn. De blauwe korstzwam lijkt geregeld op te duiken in vrij kleine 'rommelbosjes'; in grotere boscomplexen zoals het Zoniënwood echter, werd de soort nog niet gevonden. Waarom deze zwam dus zo zeldzaam is, is vooralsnog onduidelijk. Meldingen van de blauwe korstzwam zijn meer dan welkom op www.waarnemingen.be.

Tekst: Marita

Foto's: Jef Haverals en Bert Andries

Bronnen:

* Info van Jef Haverals.

* Natuurbericht.be van 6 maart 2012: *Undercover in het bos*, door Wim Verachtert en Roosmarijn Steeman, Natuurpunt Studie.

Lieve Deceuninck en de KAMK dolblij met de vondst (JH)

Ook Bert kielte mooie zwammen: Judasoor (BA)

Gele trilzwam (BA)

Paarse eikenschorszwam (BA)

PUBLICITEIT

KBC Bank & Verzekering

HEUVELSTRAAT 56,
2530 BOECHOUT
Tel. 03/460.31.00
www.kbc.be

we hebben het voor u

KBC Bank & Verzekering

DORPSPLAATS 22-23,
2531 VREMDE
Tel. 03/460.19.80
www.kbc.be

KBC Verzekeringen

Keersmaekers nv

MOLENLEI 96,
2530 BOECHOUT
Tel. 03/455.01.00
www.kbc.be

PUBLICITEIT

BEDDEN- EN MATRASSENBEDRIJF

Ruotwel

SLAAPCOMFORT OP MAAT

Antwerpsestraat 201-203-209 Mortsels
tel. 03/449.90.47

PUBLICITEIT

Kies voor (h)eerlijke handel!

 Oxfam
Wereldwinkels

Berchem
Van Campenhoutstraat 40,
2600 Berchem
Open: di tot zat:
10 tot 18 u

Boechout-Hove
Dr.Theo Tutsstraat 32,
2530 Boechout
Open: woe,vrij,zat:
10-18u, zon: 10-13u

Lint
Maandelijkse levering
aan huis!
Vraag onze bestelbon:
lint@oww.be

Mortsel
Edegemsestraat 103,
2640 Mortsel
Open: di,woe 14-18u
do,vrij: 10-18u, zat: 10-17u

PUBLICITEIT

Kris Verplaetse
PUBLICITEIT

Statiestraat 50
2547 Lint

03/288.95.28
0486/45.81.07

Bestuur Natuurpunt Land van Reyen

Bert Andries - Voorzitter Aankoopverantwoordelijke Milieuraad Boechout / Ledenadministratie / Penningmeester Molenbeekvallei	Boomkensstraat 20	2531 Vremde	03 455 82 89 bert.andries@landvanreyen.eu
Jos Stessens - Ondervoorzitter Milieuraad Boechout Contactpersoon Bessemcomité	Fruithoflaan 20	2530 Boechout	03 455 51 19
Ria Van Peer - Secretaris Milieuraad & GECORO Mortsel	Nieuwelei 33b	2640 Mortsel	03 455 87 33 ria.vp@skynet.be
Fred Vanhaverbeke - Penningmeester	Ergo De Waellaan 54	2100 Deurne	03 321 66 15 fred.vanhaverbeke@telenet.be
Frank Adriaensen - Beleidsverantwoordelijke GECORO Boechout	Boshoeck 234	2530 Boechout	03 454 03 30 frank.adriaensen@ua.ac.be
Jef Haverals Conservator Molenbeekvallei	Rozenlaan 2	2531 Vremde	03 455 21 81 jef.haverals@skynet.be
Dirk Verstraeten Webmaster	Deurnestraat 263	2640 Mortsel	03 440 65 40 dirk.verstraeten1@telenet.be
Griet Lambert Voorzitter kern Mortsel Milieuraad & GECORO Mortsel	Steenakker 70	2640 Mortsel	03 449 51 57 griet.lambert@skynet.be
Yves Joris Conservator Klein-Zwitserland Milieuraad Mortsel / Paddenstoelenwerkgroep Mycoflora / Verantwoordelijke Educatie	Oosterveldlaan 263	2640 Mortsel	03 440 08 70 fa866819@skynet.be
Raymond Boudewijns Mede-voorzitter kern Mortsel GECORO Mortsel	A. Segerslei 15	2640 Mortsel	03 448 43 15 helray@scarlet.be
Dirk Raekelboom Allrounder	Galgeveld 59	2500 Lier	03 454 33 94 0473 53 77 81 ritselsan@hotmail.com
Wouter Bervoets Eindredactie website Verantwoordelijke Oranje.tipje	Oudemansstraat 24/1	2000 Antwerpen	0474 46 46 61 wouterbervoets@hotmail.com
Marita Van der Gucht Hoofdredactie Rietvink	Kriekhof 30	2547 Lint	03 455 86 84 marita.vandergucht@telenet.be

Medewerkers

Marcel Van Waerebeke Ereconservator Molenbeekvallei	Grauwe Steenstraat 7 bus 1	3582 Koersel	marcel.vanwaerebeke@lne.vlaanderen.be
Luc Sels Co-conservator Molenbeekvallei	Milliegemweg 6	2531 Vremde	03 455 29 16 maluc@skynet.be
Marc Broeckx Secretaris Molenbeekvallei	P.R. De Vosstraat 38	2640 Mortsel	03 354 04 62 broeckxmarc@skynet.be
Vera Slootmans Penningmeester kern Mortsel	Boechoutselei 56	2540 Hove	jan.vera@skynet.be
Paul Van Deuren Redactie Rietvink Lint / Milieuraad Lint	Heidelaan 3	2547 Lint	03 289 09 32 0499 11 62 43 paul.van.deuren@telenet.be
Inge Goossens Redactie Rietvink Mortsel	Bremveldlaan 23	2640 Mortsel	03 454 47 66 g.inge@scarlet.be
Jan Lernout Redactie Rietvink Boechout	Borsbeeksesteenweg 45 flat 304	2530 Boechout	03 288 65 58 lernout@pandora.be
Christine Weynen Cafetaria Opendeurdagen / Natuurpunt Hoeve Dieseghem	Koeisteerthofdreef 97 Dieseghem	2640 Mortsel	christine-weynen@telenet.be
Lut Van Reyn Cafetaria Opendeurdagen / Natuurpunt Hoeve Dieseghem	K. Cardijnlaan 2 Dieseghem	2640 Mortsel	lutgarde.van.reyn@telenet.be
Marlies Van Waerebeke Groene Winkel	Ergo De Waellaan 54	2100 Deurne	03 321 66 15 marlies.van.waerebeke@telenet.be
Glijn Van Driessche Fotograaf Natuurpunt Land van Reyen	Lieven Gevaertstraat 68	2640 Mortsel	03 295 50 31 mars2@pandora.be

De Rietvink is het driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt, afdeling Land van Reyen. Het werkingsgebied van het Land van Reyen omvat Boechout, Vremde, Lint, Mortsel, Antwerpen-Berchem en Antwerpen-2018.

Verantwoordelijke uitgever

Bert Andries

Redactie

Bert Andries, Marc Broeckx, Inge Goossens,
Erik Molenaar, Paul Van Deuren,
Marita Van der Gucht, Glijn Van Driessche,
Jan Lernout

Opmaak en druk

Drukkerscollectief De Wrikker cvba
www.dewrikker.be

Redactieadres & ledenadministratie

Bert Andries
Boomkensisstraat 20, 2531 Vremde
03 455 82 89
bert.andries@landvanreyen.eu

www.landvanreyen.eu

**Wil je als abonnee liever deze Rietvink
digitaal (PDF in kleur) ontvangen?**

Stuur dan een berichtje naar:

natuurpunt@landvanreyen.eu

TE HUUR in alle seizoenen

Zonnige vakantiewoning in de
heuvels van Z.W.-Frankrijk (dpt. Gers,
tussen Bordeaux en Toulouse),
voor max. 6 personen.

Het huis ligt in een klein gehucht,
tussen de zonnebloemenvelden en
de wijngaarden, op enkele km. van
aantrekkelijke stadjes als Eauze
en Condom en niet ver van Auch,
Agen, Biarritz, Pau, Lourdes en de
Pyreneeën.

Het is een ideaal vakantieverblijf
voor natuurliefhebbers (buiszders,
reeën!), wandelaars, fietsers,
rustzoekers en fijnproevers.

Alle info, foto's en filmpje op
www.creaweb.be/vakantiehuis
of tel. 03 455 13 11 bij Paul Jacobs

DE TUINMAN

DE TUINMAN-TUINAANNEMINGEN BVBA

Aanleg & onderhoud van
GROENDAKEN

aanleg & onderhoud
bestratingen
afsluitingen
tuinontwerp
groendaken

Uitbreidingsstraat 6c 2547 Lint

03 454 15 94

0477 40 63 16

info@detuinman.info • www.detuinman.info